

DEN SVENSKA ÖFVERSÄTTNINGEN AF CANISIUS' PARVUS CATECHISMUS CATHOLICORUM

Af

RAGNAR DAHLBERG, Helsingfors

UNDER KONUNG JOHAN III:s REGERING pågingo såsom känt underhandlingar angående Sveriges politiska och religiösa anslutning till Europas katolska makter. Johan lät i slutet af 1576 en ambassad afgå till kejsaren och påfven, och såsom en direkt följd häraf sände påfven för underhandlingarnas vidare förande en nuntie, Antonio Possevino, till Sverige. Possevino besökte Sverige tvenne gånger, första gången december 1577—maj 1578 och andra gången juli 1579—augusti 1580. Till något resultat ledde underhandlingarna emellertid icke. Skiljaktigheterna voro större än man förmodat, och snart misströstade man på påfligt håll om att vinna konung Johan på sin sida.

I samband med dessa underhandlingar och tryggad af dem pågick i i Sverige en ifrig missionsverksamhet, hvars mål var det svenska folkets återförande till katolicismen. Den mest framträdande bland de katoliker, som i Sverige drefvo den katolska propagandans sak, var norrmannen, jesuiten Laurentius Nicolai, i Sveriges historia känd under namn af Klosterlasse. Han anlände till Stockholm i slutet af april 1576.

Klosterlasse arbetade målmedvetet och energiskt. Snart lyckades han slå under sig ledningen af skolväsendet i hufvudstaden, hvilket i hög grad främjade hans syften. Han blef föreståndare för den nya högskola, som konung Johan grundlade på Gråmunkeholmen, och med denna förenades sedan Stockholms stads skola och ett af Klosterlasse upprättadt seminarium. Följderna af hans och hans katolske medhjälparens verksamhet visade sig snart. Ett stort antal af hans elever öfvergingo till katolicismen och flere tiotal af dem sändes ut för att vid jesuitseminarierna utbildas till blifvande